

Ciljana reforma

Kadri Simson: Moramo dopuniti kratkoročna tržišta važnijom ulogom dugoročnih instrumenata kako bismo zaštitili potrošače od nestabilnosti cena i dali verodostojne signale cena investitorima iz obnovljivih izvora

Analitičari o reformi tržišta električne energije u EU

EU rediguje sporazum o klimatskoj diplomatiji da reši nuklearnu prepreku

Plan oporavka EU: Savet Evrope usvojio REPowerEU

SADRŽAJ

EU ide na "ciljanu" reformu tržišta električne energije	OVDE
Analitičari o reformi tržišta električne energije u EU	OVDE
Nemačka u sukobu sa Francuskom i Španijom oko reforme tržišta struje u EU	OVDE
Ministri energetike EU pozivaju na veću saradnju na nuklearnom plan	OVDE
EU rediguje sporazum o klimatskoj diplomatiji da reši nuklearnu prepreku	OVDE
Plan oporavka EU: Savet Evrope usvojio REPowerEU	OVDE
Oslanjanje EU na rusku nuklearnu energiju	OVDE
ACER odlučio da ne odobri niti izmeni ENTSO-E Evropsku procenu adekvatnosti resursa 2022.	OVDE
Zemlje EU odobrile rane aukcije na tržištu ugljenika	OVDE
Simson: Puno posla do postizanja energetske sigurnosti EU	OVDE
Simson: EU zemlje razvodnjavanju pravila o metanu	OVDE
Britanski energetski regulator snižava gornju granicu cena domaćinstvima	OVDE
Ofgem za izgradnju 'prvog' na svetu 'super' tržište za distribuiranu energiju	OVDE
Bugarski regulator snizio cene gasa za 14,2 posto za mart	OVDE
Brisel smatra nezakonitim kompenzacije RWE-u za TE na ugalj	OVDE
Rusija se sprema da zatvori oštećene gasovode Severni tok	OVDE
Kancelar Šolc: Nemačka se oslobodila ruskog gasa bez ekonomske krize	OVDE
Nemačka blokira zakon o zabrani prodaje benzinaca i dizelaša od 2035.	OVDE
BP za nastavak spaljivanja nafte i gasa	OVDE
Cene električne energije u Evropi značajno pale u januaru	OVDE

EU ide na "ciljanu" reformu tržišta električne energije

STOKHOLM - Evropska komisija će do sredine marta predstaviti "ciljane" predloge za reviziju tržišta električne energije u EU, rekla je 27. februara čelnica energetske politike bloka, dodajući da će se reforma fokusirati na dugoročne ugovore o električnoj energiji za industriju kako bi se ublažile oscilacije cena.

Tržište električne energije u EU "nije bilo u stanju da zaštiti potrošače od krize tržišta gasa", koja je podstakla porast cena električne energije u poslednje dve godine, rekla je Kadri Simson.

"Ključni pravac reforme biće smanjenje zavisnosti računa za struju od cene gasa" i prilagođavanje tržišta električne energije energetskom sistemu kojim dominiraju obnovljivi izvori energije, rekla je Simson nakon sastanka 27 ministara energetike EU u Švedskoj.

Izraz "ciljano" sugeriše da izvršna vlast EU neće predložiti temeljnu reviziju pravila tržišta električne energije u bloku, za koje mnoge zemlje tvrde da je pomoglo u ublažavanju cena električne energije tokom gasne krize, primećuje **Euractiv**.

Ranije u februaru, grupa od sedam zemalja EU na čelu s Nemačkom pozvala je Evropsku komisiju da svoju predstojeću reformu zadrži ciljanom i

fokusiranom na mere koje će omogućiti zelenu tranziciju uz istovremeno osiguravanje pristupačne energije za potrošače.

U međuvremenu se činilo da se Francuska zalaže za radikalniju reviziju, rekavši da Evropa treba da napusti "apsurdni" sistem marginalnih cena u kojem se najskuplje elektrane - trenutno one na gas - pale u poslednjem trenutku kako bi zadovoljile potražnju za električnom energijom.

Čini se da je Simson poslušala te pozive, rekavši da će se reforma fokusirati na nuđenje dugoročnih ugovora industrijskim potrošačima koji su direktno pogođeni povećanjem računa za struju.

"Postalo je jasno da moramo dopuniti kratkoročna tržišta važnijom ulogom dugoročnih instrumenata kako bismo zaštitili potrošače od nestabilnosti cena i dali verodostojne signale cena investitorima iz obnovljivih izvora," rekla je Simson.

„Kako ćemo to uraditi? Dozvolićemo industriji da iskoristi ugovore o kupovini električne energije koji im omogućavaju da kupuju električnu energiju po predvidljivim cenama“, dodala je.

„A tamo gde je neophodna državna pomoć, mi ćemo takođe promovisati ugovore za razliku“ gde vlade interveniše da pokriju jaz između unapred dogovorene cene i stvarne tržišne cene.

Dugoročni ugovori

Ugovore o otkupu električne energije (PPA eng. Power Purchase Agreement - omogućuje da potrošač plaća struju od proizvođača koja se direktno dovodi iz izvora, bez posrednika kao što je gradska mreža, što bi dodatno poskupilo cenu električne energije - prim. DD) i ugovori o razlici (CfD -finansijski instrument koji vam daje priliku da trgujete određenom vrstom proizvoda na način da ne postajete vlasnik tog proizvoda već zarađujete samo kada cena proizvoda raste ili pada - prim. DD) podržava sedam zemalja EU koje favoriziraju ciljani pristup reformi tržišta električne energije u EU.

Sada ih otvoreno podržava Francuska, koja kaže da ih treba proširiti na sve niskougljenične izvore energije, uključujući nuklearnu.

„Ideja je da se omogući dobavljačima [energije] da obezbeđuju kupovinom dugoročnu pokrivenost“ koja im garantuje “fiksnu cenu u periodu od 5, 10 ili 15 godina“, objasnili su iz francuskog ministarstva za tranziciju energije.

“Shodno tome, potrošači bi imali pristup delu svoje ponude po stabilnim troškovima” umesto da se izlažu kratkoročnim tržištima koja su određena cenama gasa, objasnio je ministarstvo.

„Zato CfD-ovi moraju koegzistirati zajedno sa PPA – da bi postojala javna ponuda po ceni koja predstavlja punu cenu korpe [energetskih] instalacija“, dodao je francuski izvor.

Prema Parizu, cilj reforme tržišta električne energije u EU trebalo bi da bude "finansiranje celokupne energetske tranzicije u Evropi" i davanje signala cenama kako bi se "osigurala dugoročna ulaganja koja se primenjuju na bilo koju niskougljeničnu instalaciju koja doprinosi tranziciji".

Drugim rečima, tržište energije EU trebalo bi da bude dizajnirano tako da podržava ne samo obnovljive izvore energije, već i energiju s niskim udelom ugljenika poput nuklearne energije.

Govoreći nakon ministarskog sastanka EU u ponedeljak, Simson je pokazala otvorenost prema tome.

„Ugovori o razlici će pokrivati niskougljenične ili obnovljive instalacije i omogućiti im da promovišu buduća ulaganja u ove proizvodne jedinice“, odgovorila je komesarka na pitanje o finansiranju nuklearne energije.

Međutim, diskusije su još uvek u toku, dodala je ona, rekavši da je "jedna od mogućnosti da se pokriju ne samo obnovljivi izvori energije, već i svi niskougljenični izvori" energije - što se odnosi na nuklearnu energiju.

Kako dalje

Ciljanija reforma tržišta električne energije u EU, fokusirana na dugoročne ugovore, takođe bi mogla pomoći u zaključivanju pregovora pre izbora za Evropski parlament sledeće godine. Francuska i Nemačka su se sukobile oko rasporeda reformi, pri čemu Pariz traži brz dogovor pre kraja godine, a Berlin radije čeka do izbora za EU u proleće 2024. godine.

Švedsko predsedništvo EU je sa svoje strane spremno da "pomeri stvari što je dalje moguće" nakon što Evropska komisija iznese svoj predlog 16. marta,

rekla je Eba Buš (Ebba Busch) (foto), švedska ministarka energetike, koja je predsedavala sastankom u Stokholmu .

"Trebalo bi gledati na dugoročne mere i kao na neku vrstu hitne mere", objasnio je Buš, rekavši da se rekonstrukcija tržišta električne energije predviđa kao deo dugoročnog odgovora EU na energetske krize.

Simson je u međuvremenu naglasila da reforma "mora dati jasne signale za buduća ulaganja" u obnovljive izvore energije za zamenu fosilnih goriva.

„Takođe treba da otključamo mogućnosti za distribuirane izvore energije koji dolaze iz obnovljivih zajednica i samoprodukcije i da podstaknemo inovativne oblike rezervne podrške kao što su smanjenje potražnje i fleksibilnost potrebne za balansiranje varijabilnih obnovljivih izvora energije“, rekla je komesarka.

Drugi cilj će biti "jačanje prava potrošača" tako da "imaju bolji pristup informacijama i većem broju ponuda", uključujući mogućnost odabira "nisko rizičnih ugovornih šema" koje su imune na tržišne fluktuacije, rekla je Simson.

Analitičari o reformi tržišta električne energije u EU

PARIZ - Godinu dana u energetske krizi bez predsedana koja je potresla Evropsku uniju, zvaničnici u Briselu spremni su da otkriju svoj plan za sprečavanje potrošača da se suoče s velikim promenama cena električne energije u budućnosti, piše *Bloomberg*.

Cilj je učiniti energetske tržište u regiji otpornijim kada vanredni alati isteknu. Među glavnim ciljevima: zaštititi potrošače od skokovitog rasta cena, oslabiti vezu između električne energije i gasa i podstaknuti razvoj obnovljive energije.

"Tržište je vrlo složeno i ne želite naglo intervenirati na njemu", izjavila je Ketrin Mekgregor (Catherine MacGregor,) izvršna direktorka francuskog komunalnog preduzeća Engie na nedavnom događaju u Londonu. "Stvarno morate biti sigurni da razumete posledice jer moramo imati tržište koje funkcioniše."

Kritičari agresivnog remonta kažu da bi prevelike intervencije mogle poremetiti protok energije u regiji, kratkoročno iscrpeti likvidnost tržišta i potencijalno sprečiti uvođenje obnovljivih izvora energije.

"Ovu je krizu spasao dizajn tržišta električne energije, a ne obrnuto", rekao je sredinom februara luksemburški ministar energetike Klod Turme (Claude Turmes). "Moramo stvoriti poverenje."

Vreme je od ključne važnosti ako bilo kakva promena želi da stupi na snagu. Nakon što bude predstavljena, mera će trebati podršku nacionalnih vlada i Evropskog parlamenta, što je potencijalno dugotrajan proces koji će uključivati izmene i dopune. Reforma mora biti dovoljno prihvatljiva da dobije odobrenje pre sledećih parlamentarnih izbora u maju 2024. i kraja mandata sadašnje komisije kasnije te godine.

Nemačka u sukobu sa Francuskom i Španijom oko reforme tržišta struje u EU

BERLIN, BRISEL - Nedelju dana pre nego što će Evropska komisija izneti svoj predlog za reformu tržišta električne energije u EU, pozicija Nemačke po tom pitanju je još uvek nejasna, ali prvi znakovi već ukazuju na nadolazeći sukob sa reformskim zemljama poput Francuske i Španije, piše **Euractiv**.

Komisija trenutno priprema reviziju pravila tržišta električne energije u EU, tvrdeći da tržište električne energije u EU „više ne funkcioniše“ i da se mora prilagoditi „novim realnostima dominantnih obnovljivih izvora energije“ i višim cenama prirodnog gasa.

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen postavila je reformu kao prioritet, a konkretan predlog se očekuje 14. marta.

Ali dok Francuska i Španija zagovaraju reforme, Nemačka je odlučila braniti status quo.

Prema Berlinu, skok cena električne energije uočen 2022. godine rezultat je vanrednih okolnosti uzrokovanih padom isporuke gasa iz Rusije, a ne pogrešnog dizajna tržišta.

Nemačka: Prioritet podsticaji za OIE

“Evropa ima jedno od najefikasnijih tržišta električne energije na svetu”, rekao je u nedavnom govoru na jednom stručnom skupu u Berlinu Robert Habeck, nemački ministar ekonomije i klimatskih mera (na slici dole).

Prioritet broj jedan za novi dizajn tržišta biće osigurati da postoje dovoljni podsticaji za ulaganje u obnovljive izvore energije.

„Kako će se finansirati obnovljivi izvori energije?“ upitao je Habeck, dodajući da će osiguravanje "niskih cena" do potrošača biti od najveće važnosti za Nemačku.

Drugo, Berlin će nastojati da osigura dovoljno fleksibilnih kapaciteta za proizvodnju električne energije na raspolaganju u svakom trenutku kako bi se osigurala podrška za nestalne obnovljive izvore energije. Očekuje se da će tu ključnu ulogu imati postrojenja koja sagorevaju vodonik i gas, naznačio je on.

Treće, dizajn bi trebalo raditi na postizanju veće fleksibilnosti na strani potražnje za električnom energijom, izazov koji je Habeck opisao kao "učenje slona da pleše".

Četvrto, proizvodnju električne energije treba sve više rešavati na lokalnom nivou, rekao je.

Nemačka, velika zemlja, ima jednu zonu cena električne energije, gde južnjaci u Bavarskoj često troše energiju vetra proizvedenu u Severnom moru.

Druge velike zemlje kao što je Švedska imaju najmanje šest cenovnih zona u kojima ponuđači kupuju i prodaju na tržištu dan unapred kako bi odredili cene unutar zone. Ali u Nemačkoj bi podela zona za nadmetanje mogla imati dalekosežne ekonomske reperkusije na marljivom jugu i do sada mu se odupirala iz političkih razloga.

Dakle, nemačka vlada mora pronaći način da osigura da se električna energija proizvodi lokalno, inače će biti primorana podeliti zone nadmetanja, kao što je predložila regulatorna energetska agencija EU ACER 2022. godine.

“Evropska komisija je najavila da će sama podneti predloge o zonama cena električne energije, najkasnije 2024. godine”, upozorio je Habek, ukazujući na hitnost kretanja po ovom pitanju.

O ovim izazovima će raspravljati stručnjaci na platformi zainteresovanih strana za „klimatski neutralni elektroenergetski sistem” koji će odmah početi sa radom. Njihovi prvi zaključci očekuju se u leto 2023. godine, nakon čega sledi zimski izveštaj.

Na kraju ovog procesa, Nemačka će usvojiti svoj službeni stav o reformi tržišta električne energije u EU.

Proreformske zemlje žele reformu pre EU izbora

Međutim, ovo bi moglo biti prekasno za Brisel i proreformske zemlje poput Francuske, Španije i Grčke, koje žele da se reforma završi pre evropskih izbora na proleće sledeće godine.

Oprezni pristup Nemačke podržava još šest zemalja – Danska, Estonija, Finska, Luksemburg, Letonija i Holandija.

Prošle godine su, s druge strane, Francuska i Španija

okupile većinu od najmanje 15 zemalja koje nisu ostavile Nemačkoj drugog izbora osim da se dogovore o ograničenju cena gasa u celoj EU, pa analitičari pretpostavljaju da će taj savez "sada odigrati jedan na jedan u raspravi o dizajnu tržišta", prenosi *Euractiv*.

Ministri energetike EU pozivaju na veću saradnju na nuklearnom planu

PARIZ -Tokom sastanka od 27. do 28. februara, ministri i visoki predstavnici 11 država članica - uključujući Bugarsku, Hrvatsku, Češku, Finsku, Francusku, Mađarsku, Holandiju, Poljsku, Rumuniju, Slovačku i Sloveniju - sastali su se s Evropskom komisijom i švedskim predsedništvom da zajedno potvrde svoju želju za jačanjem saradnje u nuklearnoj energiji.

„U skladu s ciljevima Ugovora o Euratomu, podsticanje istraživanja i širenje tehničkih informacija, postavljanje jedinstvenih sigurnosnih standarda u skladu s najboljom međunarodnom praksom i jačanje industrijske saradnje u razvoju evropskih nuklearnih sposobnosti su važni ciljevi zajedničke energetske politike“, navodi se u saopštenju francuskog ministarstva za energetske tranziciju, prenosi portal *World Nuclear News*.

EU rediguje sporazum o klimatskoj diplomatiji da reši nuklearnu prepreku

BRISEL - Zemlje Evropske unije nameravaju da podstaknu globalno postupno ukidanje fosilnih goriva među svojim prioritetima klimatske diplomatije ove godine, što se blok nada da će odobriti ove nedelje nakon što je ponovo napisao sporni deo o nuklearnoj energiji, prenosi *Reuters*. Nacrt teksta ima za cilj da odredi diplomatske prioritete EU uoči klimatskog samita UN-a.

U nacrtu koji je u ponedeljak video Reuters navodi se da će „pomak ka klimatski neutralnoj ekonomiji zahtevati globalno postupno ukidanje korišćenja fosilnih goriva ... mnogo pre 2050. godine.”

Predlog Indije na prošlogodišnjem klimatskom samitu UN-a, su se usprotivile Saudijska Arabija i druge zemlje bogate naftom i gasom.

Diplomate zemalja EU pokušaću da finaliziraju tekst u sredu, 8. marta, koji ministri potom moraju formalno da odobre.

Plan oporavka EU: Savet Evrope usvojio REPowerEU

REPowerEU – Zajednička evropska akcija za dostupniju, bezbedniju i održivu energiju

BRISSEL - Savet Evrope je 21. februara zvanično usvojio uredbu o izmenama i dopunama kako bi se poglavlja plana za ubrzanje energetske tranzicije, REPowerEU, uključila u Instrument za oporavak i otpornost. Svrha je jačanje strateške autonomije EU diversifikacijom snabdevanja energijom i ukidanjem zavisnosti od uvoza ruskih fosilnih goriva, navodi se u saopštenju objavljenom na portalu Saveta. Ovo je ujedno bio poslednji korak u postupku usvajanja.

U praktičnom smislu, države članice će moći da dodaju novo poglavlje REPowerEU svojim nacionalnim planovima oporavka i otpornosti u okviru plana oporavka Nekst Dženererjšn EU (NextGenerationEU), kako bi finansirale ključne investicije i reforme koje će pomoći u postizanju REPowerEU ciljeva.

Među ključnim ciljevima REPowerEU-a su povećanje otpornosti, sigurnosti i održivosti energetskeg sistema EU kroz potrebno smanjenje zavisnosti od fosilnih goriva i diversifikaciju snabdevanja energijom na nivou EU, uključujući povećanjem korišćenja obnovljivih izvora, energetske efikasnosti i kapaciteta skladištenja energije.

Dotadni grantovi od 20 milijardi evra biće dostupni za finansiranje investicija i reformi. Izvori

finansiranja će biti Fond za inovacije (60%) i dozvole za emisije unutar ETS (40%).

Ključ za raspodelu je formula koja uzima u obzir kohezionu politiku, zavisnost država članica od fosilnih goriva i povećanje cena ulaganja.

Države članice će imati dodatne mogućnosti da zatraže kreditnu podršku, uključujući u slučaju zahteva iznad 6,8% BND-a gde se primenjuju relevantni uslovi. Države članice imaju mogućnost dobrovoljnih transfera iz Rezerve za prilagođavanje Brexita (BAR).

Pozadina i sledeći koraci

Evropska komisija je 18. maja 2022. godine predložila paket REPowerEU, kojim se modifikuju uredba o instrumentu za oporavak i otpornost (RRF) i drugi zakonodavni akti.

Savet je usaglasilo svoj stav o predlogu 4. oktobra 2022. Evropski parlament je 10. novembra usvojio niz amandmana na zakonski predlog, koji čine njegov stav u pregovorima sa Savetom.

Pregovori u trijalogu započeli su 16. novembra i završeni privremenim sporazumom postignutim 14. decembra 2022.

Evropski parlament usvojio je uredbu u prvom čitanju 14. februara 2023. Sada kada je Savet Evrope usvojilo uredbu, ona će biti objavljena u Službenom listu EU i stupiti na snagu sledećeg dana.

Oslanjanje EU na rusku nuklearnu energiju

BRISEL - REPowerEU, strategija Evropske komisije za oslobađanje Evrope od ruskih fosilnih goriva pre 2030., navodi energetska sigurnost kao glavni motivator, uz ubrzavanje tranzicije zelene energije.

ROSATOM

energije znatno porasti.

Do 2040. do 78 posto električne energije u Mađarskoj moglo bi doći iz reaktora ruske proizvodnje. Bugarska se suočava sa perspektivom da do istog datuma njena zavisnost proizvodnje električne energije iz ruskih reaktora dostigne 37%, prenosi 2. marta portal **Energy Monitor**.

Do 2040. čak 12% i španske električne mreže moglo bi se napajati nuklearnim gorivom uvezenim iz Rusije.

Rosatom je formalno uključen u sektore nuklearne energije u 54 zemlje širom sveta, navodi se u studiji. Kompanija je imala 73 projekta sa aktivnim ugovorima u 29 zemalja, koji nisu prekinuti posle ruske vojne intervencije u Ukrajini. Oni su bili u različitim fazama razvoja, od elektrana u pogonu do učešća na tenderima i pozivima za partnerstvo.

Rosatomovi projekti i učešće variraju u ambicijama i troškovima, navodi se u studiji, u rasponu od nekoliko stotina miliona dolara vrednih projekata kao što su indijska nuklearna elektrana Tarapur (700 miliona dolara) i iranska elektrana Bushehr-1 (850 miliona dolara) do više milijardi dolara postrojenja u Turskoj (20 milijardi dolara), Egiptu (30 milijardi dolara) i Južnoj Africi (76 milijardi dolara).

Međutim, na osnovu postojećih i planiranih poduhvata sa Rosatomom, studija predviđa da će zavisnost nekih zemalja od Rusije u pogledu nuklearne

ACER odlučio da ne odobri niti izmeni ENTSO-E Evropsku procenu adekvatnosti resursa 2022.

LJUBLJANA - EU Agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER) odlučila je 28. februara, da ne odobri niti izmeni Procenu adekvatnosti evropskih resursa električne energije za 2022 (ERRA 2022), koju je pripremila ENTSO-E, Evropsko udruženje operatora prenosnog sistema za električnu energiju.

Svrha ove godišnje procene je praćenje rizika po sigurnost snabdevanja električnom energijom u Evropi i identifikovanje problema u pogledu adekvatnosti električne energije za do 10 godina unapred.

ACER, u obrazloženju svoje odluke, navodi da smatra da ERAA 2022 ne pruža potpuno objektivnu osnovu za identifikaciju rizika za evropsku sigurnost snabdevanja električnom energijom.

ACER u obrazloženju svoje [odluke](#) posebno ukazuje na određena pojednostavljena ili odstupanja od metodološkog okvira kompromituju robusnost Procene u meri koja materijalno utiče na tačnost i pouzdanost njegovih rezultata, što dovodi do pogrešne identifikacije adekvatnosti resursa zabrinutosti.

„Ovo podriva svrhu ERAA kako je predviđeno u Uredbi o električnoj energiji. Oslanjanje na ERAA 2022 može dovesti do pogrešne politike odluka, posebno u pogledu mehanizama kapaciteta, i bile bi nedosledne sa ciljevima Uredbe o električnoj energiji“, ukazuje ACER.

Simson: Puno posla do postizanja energetske sigurnosti EU

BRISEL - EU je uspešno prebrodila zimu, međutim potrebno je još puno rada kako bi se zaštitila buduća energetska sigurnost, rekla je 27. februara komesarka EU za energetiku Kadri Simson na press konferenciji nakon sastanka ministara energetike i transporta EU, prenosi *Euractiv*.

Sastanak je uključivao rasprave o tome kako zaštititi energetska tržišta EU i osigurati snabdevanje Evrope za sledeću zimu i kasnije, kao i razmatranje razvoja konkurentnog i klimatski prihvatljivog transportnog sistema.

Prema rečima Simson, Evropa će verovatno završiti sezonu grejanja s više od 50% punim skladišnim prostorima, otprilike dvostruko više nego prošle godine.

Obnovljivi izvori bili su ključni za zamenu ruskog gasa, s gotovo 50 gigavata novih kapaciteta instalisanih prošle godine.

Prema podacima Eurostata, evropske zemlje su smanjile potrošnju gasa za 20,1% u poređenju s prosekom istih meseci između 2017. i 2021.

Još jedna mera koja je pomogla u zaštiti Evrope bilo je smanjenje potrošnje gasa. Godine 2022., EU je pristala na dobrovoljni cilj smanjenja potražnje za gasom od 15%, ali je naknadno premašila taj cilj, postigavši smanjenje od gotovo 19%, rekla je Simson.

"Ključno je osigurati našu spremnost za sledeću zimu i postizanje cilja od 90% skladištenja do 1. novembra", dodala je.

Cilj smanjenja potražnje koji trebalo bi da istekne u martu, ali EU razmatra mogućnost njegovog produženja.

Prema Simson, među ministrima EU postojalo je široko razumevanje da će tržišta LNG-a ostati "vrlo napeta", zbog toga što Rusija nastavlja stavljati manje količine gasa na tržište, a Kina izlazi iz karantina zbog COVID-a.

Što se tiče cilja smanjenja potražnje, Evropska komisija će videti "postoji li volja" za produženje privremene mere i kada bi to moglo biti predloženo za usvajanje od strane zemalja EU-a, dodala je.

Simson: EU zemlje razvodnjavanju pravila o metanu

BRISEL- Komesarka za energetiku Evropske unije upozorila je da blok rizikuje da zaostane u svojim klimatskim ciljevima ako zemlje ustraju u razvodnjavanju pravila o smanjenju emisije metana u energetske sektoru.

Upozorenje Kadri Simson dolazi nakon što se 27 država članica EU prošle godine složilo da smanje učestalost inspekcija na terenu iz prvobitnog predloga Evropske komisije za rešavanje problema emisija. Parlament bi trebalo da glasa o pravilima kasnije ovog meseca.

"Mere smanjenja su znatno oslabiljene", poručila je Simson glavnoj pregovaračici parlamenta Juti

Paulus u pismu koje je video *Bloomberg News*. “Važno je da nas zakon koji usvajamo o smanjenju metana ne stavi iza mnogih naših energetske partnera.”.

Klimatski istraživački centar Ember je u izveštaju od 2. marta naveo da bi velike rupe u propisima EU o metanu omogućile rudnicima uglja da ispuste dodatnih 2,2 miliona metričkih tona emisija metana do 2050., što je ekvivalent kombinovanoj godišnjoj emisiji CO2 Belgije i Češke.

EU je među 150 potpisnica Globalnog obećanja o metanu - sporazuma o smanjenju emisije metana za 30 posto.

Zemlje EU odobrile rane aukcije na tržištu ugljenika

BRISEL - Zemlje Evropske unije odobrile su 21.februara planove za ranu aukciju dozvola za emisije ugljendioksida kako bi prikupile novac potreban da napuste ruski gas, što znači da zakon sada može stupiti na snagu.

Plan će prikupiti 20 milijardi evra grantova a EU tržišta ugljenika, delom tako što će se prodati dozvole za emisije CO2 ranije nego što je planirano, prenosi *Reuters*.

Zemlje će moći da troše bespovratna sredstva na obnovljive izvore energije i renovacije zgrada i projekte za pomoć u dekarbonizaciji teške industrije.

Pravila su prošle godine dogovorili pregovarači zemalja EU i zakonodavci, tako da je odobrenje u utorak bila formalnost koja je odobrila sporazum bez izmena. EU poslanici prihvatili su sporazum ranije u februaru.

Britanski energetske regulator snižava gornju granicu cena domaćinstvima

LONDON - Britanski energetske regulator snizio je gornju granicu cene energije za skoro 1.000 funti za tipičan dom, ali će potrošači i dalje imati veće račune od aprila jer vlada smanjuje subvencije domaćinstvima, piše *Fajnenšel Tajms*.

Granica cena, koja obično reguliše iznos koji se plaća za račune za gas i struju za uobičajenu

upotrebu, pašće na 3.280 funti od aprila, dok je prethodno iznosila 4.279 funti za period od januara do marta, objavio je Ofgem 27. marta.

Smanjenje delimično odražava značajan pad veleprodajnih cena prirodnog gasa i električne energije u poslednjih nekoliko meseci, uz daljnji pad gornje granice koji se očekuje kasnije u godini, kada niži troškovi za komunalije počnu da se prenose na račune.

Regulatorna promena neće, međutim, doneti olakšanje za domaćinstva, budući da je vlada u Londonu spremna da oštro smanji iznos podrške koju je pružila.

Njena garancija cene energije (EPG), koja je uvedena prošlog oktobra kako bi se ograničili tipični računi na 2.500 funti tokom zimskih meseci kada je potrošnja energije najveća, od aprila će porasti na 3.000 funti. Dodatnih 400 funti direktne subvencije isplaćene u šest mesečnih rata od oktobra takođe će prestati, piše londonski poslovnjak.

Ofgemova gornja granica cena određuje iznos subvencije koju vlada mora obezbediti iznad nivoa svoje garancije. Energetske analitičari predviđaju da će od juna limit pasti ispod nivoa državne garancije cena, nakon čega će domaćinstva s prosečnom potrošnjom preći na plaćanje tog iznosa.

Ofgem za izgradnju 'prvog' na svetu 'super' tržište za distribuiranu energiju

LONDON - Britanski energetska regulator Ofgem je pokrenuo konsultacije o načinima povećanja fleksibilnosti mreže u pokušaju da izgradi ono što se opisuje kao prvo svetsko tržište za distribuiranu energiju (termin koji se koristi za proizvodnju električne energije na lokaciji potrošača - prim. DD).

Energetski regulator je predložio zajedničku digitalnu energetska infrastrukturu koja bi mogla pomoći da se eliminiše izgubljena obnovljiva energija, prenosi **Energy Live News**.

Britanija bi uskoro mogla dobiti zajedničku platformu koja će pomoći ujedinjavanju postojećih tržišta olakšavanjem kupovine i prodaje viška električne energije iz baterija, proizvodnje energije i pametnih uređaja, poput električnih vozila (EV).

Iz Ofgema objašnjavaju: „Trenutno su energetska tržišta komplikovana, fragmentisana i teška za navigaciju, što otežava uključivanje malih jedinica poput EV-a i toplotnih pumpi i odvraća potencijalne prodavce i investitore,

„Postavljamo planove kako možemo standardizirati otvorena tržišta – posebno stvaranjem ambiciozne vizije za distribuiranu fleksibilnost koja uključuje zajedničku 'digitalnu energetska infrastrukturu' koja će omogućiti većem broju zajednica, preduzeća i organizacija da kupuju i prodaju višak obnovljive električne energije i usluga kada i gde im treba.

„Jedna digitalna platforma omogućiće korisnicima transparentan i jednostavan pristup više tržišta. Što više potrošača energije može pomoći i učestvovati i biti nagrađeno za to, više obnovljive energije možemo uspešno prihvatiti i osigurati naše zalihe energije.”

Brisel smatra nezakonitim kompenzacije RWE-u za TE na uglj

BRISEL- Komisija Evropske unije saopštila je da su novi obračuni Nemačke o izgubljenoj dobiti koju će energetska gigant RWE ostvariti prevremenim zatvaranjem nekih TE na uglj "konzervativniji" od prethodnih procena, ali je to i dalje državna pomoć koju EU treba da proučiti.

Komisija je rekla da će ispitati opravdanost iznosa od 2,6 milijardi evra koje Berlin namerava platiti RWE-u za postupno gašenje elektrana na uglj u rudarskom području lignita u blizini Kelna.

Nemačka je prošle godine obavestila EU o svojim planovima da ubrza tempo postupnog ukidanja uglja, a da pritom zadrži isti iznos kompenzacije za kompaniju, dok je takođe dostavila revidirani obračun RWE-ove izgubljene dobiti.

"Preliminarni stav Komisije je da kompenzacija RWE-u, iako konzervativnija od prethodne, i dalje predstavlja državnu podršku", saopšteno je iz "vlade" EU.

Rusija se sprema da zatvori oštećene gasovode Severni tok

MOSKVA/FRANKFURT - Ruski puknuti podmorski gasovod Severni tok trebalo bi da bude zapečaćen i zatvoren jer ne postoje neposredni planovi za njihovu popravku ili ponovno aktiviranje, rekli su za **Reuters** izvori upoznati sa planovima.

Severni tok 1 i 2, od kojih se svaki od gasovoda sastoji od po dve cevi, izgradio je ruski Gasprom kako bi pumpao 110 milijardi kubnih metara (bcm) prirodnog gasa godišnje u Nemačku ispod Baltičkog mora.

Tri cevi su pukle zbog neobjašnjivih eksplozija u septembru, a samo jedna od cevi - i to još neaktiviranog Severnog toka 2 ostala je netaknuta.

Ruski predsednik Vladimir Putin predložio je korišćenje neoštećene veze Severnog toka 2 za pumpanje gasa, ali Nemačka je odbila tu ideju.

Gasprom je rekao da je tehnički moguće popraviti puknute vodove, ali dva izvora upoznata s planovima kažu da Moskva vidi male izgleda da se odnosi sa Zapadom u doglednoj budućnosti dovoljno poboljšaju da bi gasovodi bili potrebni.

Evropa je drastično smanjila uvoz energije iz Rusije u protekloj godini, dok se izvoz državnog Gasproma izvan bivšeg Sovjetskog Saveza skoro prepolovio u 2022. da bi dostigao najniži nivo u postsovjetskom periodu od 101 milijardi kubnih metara.

Jedan ruski izvor je rekao da Rusija vidi projekat kao "zakopan". Druga dvojica su izjavila da, iako ne postoji plan za popravku puknutih cevovoda, oni će barem biti konzervisani za moguće ponovno aktiviranje u budućnosti.

Drugi izvor upoznat s planovima potvrdio je da akcionari gasovoda razmišljaju o konzervaciji.

To bi najverovatnije značilo zaptivanje puknutih krajeva i stavljanje premaza u cevi kako bi se sprečila daljnja korozija od morske vode.

Francuski Engie, holandski Gasunie i nemački Wintershall DEA - akcionari u Nord Stream AG, operateru Severnog toka 1 - odbili su komentar. Glasnogovornik nemačkog E.ON-a, koji takođe poseduje udeo u Nord Stream AG-u, rekao je: "Prema našim saznanjima kao manjinskom akcionaru, nije donesena nikakva odluka, ni za ni protiv obnavljanja linije."

Moskva tvrdi da iza eksplozija stoji Zapad. Prošlog meseca američki istraživački novinar Sejmur Herš (Seymour Hersh) naveo je na svom blogu da je Vašington odgovoran za miniranje gasovoda.

Istrage Danske, Nemačke i Švedske još nisu završene.

Rusija trenutno izvozi samo oko 40 miliona kubnih metara gasa iz gasovoda dnevno u Evropu, preko Sudže na granici između Ukrajine i Slovačke.

Kancelar Šolc: Nemačka se oslobodila ruskog gasa bez ekonomske krize

BERLIN - Nemački kancelar Olaf Šolc (Scholz) objavio je da je njegova zemlja postala nezavisna od isporuke gasa, nafte i uglja iz Rusije, a da to nije dovelo do ekonomske krize.

Ruska državna TV **Russia Today** ga je citirala 5. marta da je rekao: "Stekli smo nezavisnost od isporuka gasa, uglja i nafte iz

Rusije. Pre godinu dana niko nije očekivao da ćemo lako ekonomski pobeći iz situacije u kojoj više nema isporuke gasa iz Rusije u Nemačku i u mnoge delove Evrope."

Šolc je naglasio: "Uspeli smo...i nije se desilo ono što su neki očekivali. Nema ekonomske krize u Nemačkoj, nema nestašice gasa ili nečeg sličnog."

Nemačka blokira zakon o zabrani prodaje benzinaca i dizelaša od 2035.

BRISEL/BERLIN - Evropska komisija se trka s vremenom kako bi Nemačkoj pružila dovoljno uveravanja da potpiše sporazum koji efektivno zabranjuje nove automobile s motorima s unutarnjim izgaranjem od 2035., piše 2. marta **Bloomberg**.

Ključna razmatranja među ambasadorima EU, koja su se trebala održati u minuli petak, sada su odložena kako bi se dvema stranama dalo više vremena za postizanje kompromisa.

Nemačka je napravila krajnje neobičan poslednji pokušaj da prisili izvršnu vlast bloka da se obaveže na izuzeće kako bi se automobili koji rade isključivo na e-goriva takođe mogli prodavati nakon prekida. U suprotnom rizikuje da raznese jedan od ključnih stubova zelenog dogovora EU.

Pregovori između Fransa Timermansa (Timmermans), visokog predstavnika EU za klimu, i Berlina su u toku — a predsednica Komisije, Ursula von der Leyen (Leyen) se sastala u nedelju s kancelarom Olafom Šolcom (Scholz) — ali je samo mogla da izrazi nadu da se problemi mogu rešiti.

"To mora biti u ravnoteži s našim klimatskim ciljevima oko kojih postoji saglasnost", rekla je ona i dodala: "Diskusija je konstruktivna."

Diplomate EU reagovala su sa iznenađenjem i ljutnjom na nemačko odbijanje u poslednjem trenutku da podrži zabranu prodaje novih automobila s motorima s unutarnjim sagorevanjem do 2035. godine, što je dovelo do odlaganja glasanja za usvajanje zakona.

Postoje i strahovi da bi to moglo imati posledice za druge ključne zakone o klimatskim promenama koji su potrebni da bi se otvorio put za neto nulu do 2050. godine..

Bugarski regulator snizio cene gasa za 14,2 posto za mart

SOFIJA - Bugarski regulator za komunalne usluge odobrio je smanjenje regulisane cene gasa u zemlji za 14,2 posto za mesec mart, postavljajući novu cenu na 106,74 leva (54,6 evra) po MWh, bez troškova transporta, akciza i PDV-a.

Prošle godine, cena gasa u Bugarskoj je drastično oscilirala, između 109,88 leva (56,20 evra) za MWh na najnižem nivou u februaru 2022. i 353,21 leva (180,6 evra) po MWh na najvišem nivou u septembru.

Odluka Regulatorne komisije za energetiku i vodoprivredu (EWRC) o smanjenju cene drugi mesec zaredom postavlja regulisanu cenu gasa u Bugarskoj na najnižu od decembra 2021. godine, kada je cena iznosila 102,33 leva po MWh.

Sofia Globe navodi da je pokretanje gasovoda do Grčke u oktobru omogućilo Bugarskoj da poveća uvoz azerbejdžanskog gasa i kupovina LNG-a što je dovelo do smanjenja cene gasa.

Predsednik EWRC-a Ivan Ivanov (foto gore) je rekao da je do sniženja cena u martu došlo i zbog kontinuiranog pada cena na evropskim gasnim čvorištima, podstaknutog blagim vremenom i činjenicom da su evropska skladišta gasa i dalje prilično popunjena.

BP: Izbacivanje nafte i gasa bez smanjenja potražnje vodi skoku cena energije

LONDON - Tokom Međunarodne sedmice energije, Bernard Luni (Looney) (foto dole), glavni izvršni direktor BP-a, tvrdio je da je potrebno više ulaganja u sektor fosilnih goriva kako bi se nastavila globalna tranzicija ka čistijoj budućnosti.

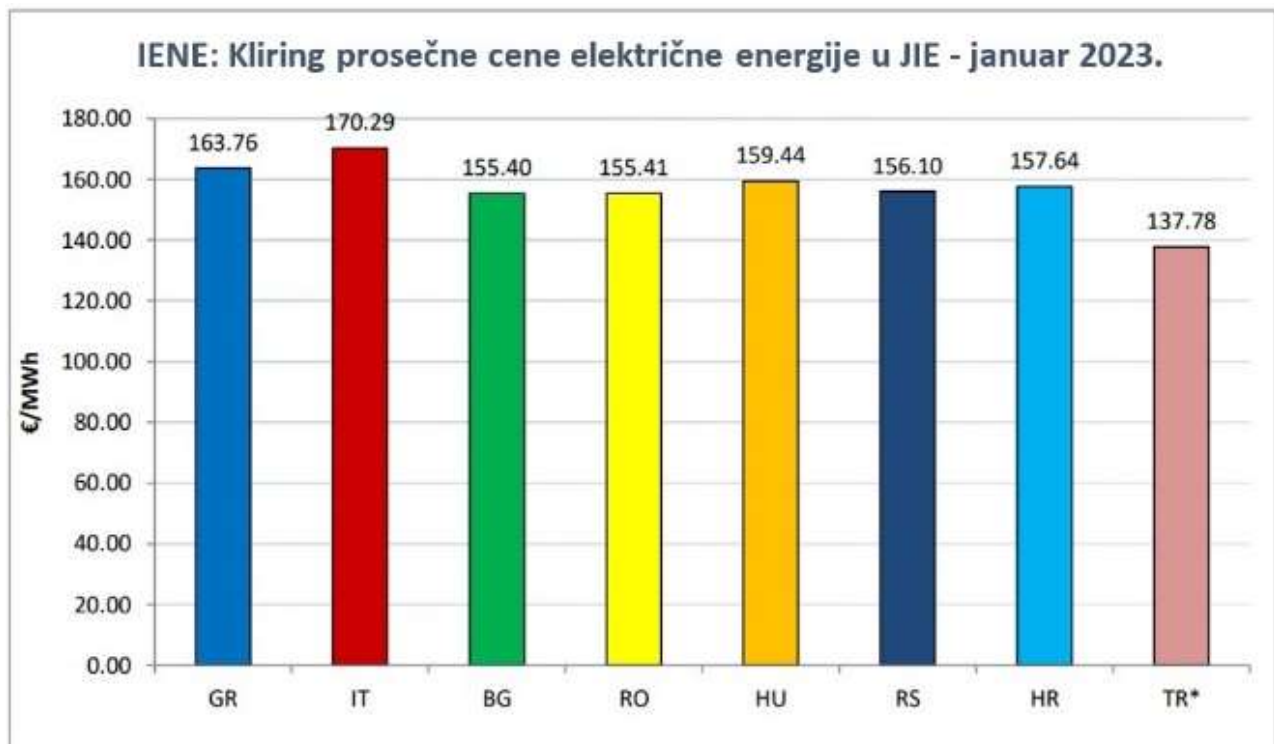
'Smanjenje ponude bez smanjenja potražnje neizbežno dovodi do skoka cena. Skokovi cena dovode do ekonomske nestabilnosti i postoji rizik da će volatilnost potkopati podršku javnosti za tranziciju', rekao je Luni.

'Taj ishod izbegavamo ulaganjem u današnji energetski sistem, kao i ulaganjem u tranziciju.'

Sam BP se ranije hvalio sa svojim sve većim ulaganjima u zelenu energiju, uz postepeno napuštanje proizvodnje nafte i gasa, piše *Environment Journal*. Ipak, 2019. godine, kompanija je pretrpela javnu sramotu kada se pokazalo da je samo 4% njenih investicija otišlo u „čiste“ projekte.

Cene električne energije u Evropi značajno pale u januaru

ATINA - Izuzetno blago vreme - uključujući i rekordni doček Nove godine u nekoliko zemalja, dodatno olakšano padom potrošnje za gasom, doprinelo je padu veleprodajnih cena električne energije na nivoe koji nisu viđeni od izbijanja rata u Ukrajini, navodi se u mesečnoj analizi za januar atinskog Instituta za energiju jugoistočne Evrope (IENE).

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba nužno tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*